



אחוז יציאה ב-60 יום בתחלובה פרמטר חדש בדוח

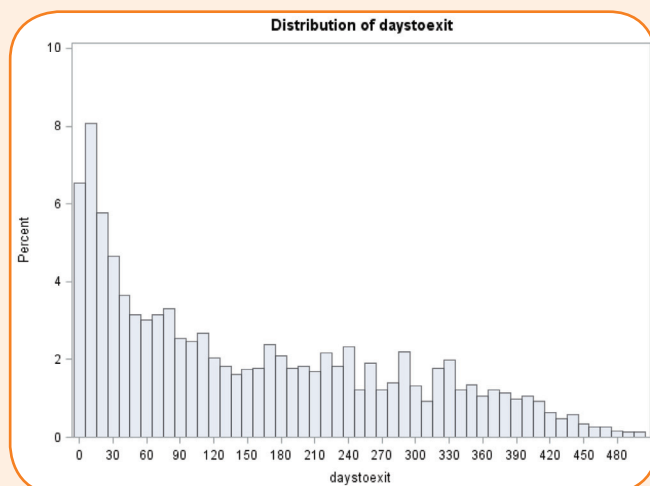
מדד זה של אחוז יציאת פרות ב-60 יום הראשונים בתחלובה הוא מדד הנהוג בדוחות בארצות הברית ובא
להשליך על ממשק "פרת המעבר" ברכת

ד"ר ואן סטרטן ואנוכי, על בסיס נתונים מספר העדר, שהתקבל באדיבות
אפרים עזרא, ערכנו בדיקה לגבי מה קורה בהקשר שיעורי יציאה מוקדמים
בארץ הקודש. בסיס הנתונים הכיל כ-348,000 תחלובות. הגדרת היציאה הייתה
- אופן יציאה: מוות, שחיטה דחופה, שחיטה. סיבת יציאה - קודי נועה, וכן
בסיס הנתונים מכיל נתוני תחלואה אחרי המלטה שיפוט גופני וכדומה.

טבלה 1. נתונים סטטיסטיים

קבוצה	רבעון תחתון	רבעון עליון	ממוצע	מספר משקים	משתנה
שיעור יציאה	6.7%	14%	10%	152	מבכירות
שיעור יציאה 60	1.8%	4.6%	3%		
שיעור יציאה	15.5%	22.5%	18.8%	164	פרות
שיעור יציאה 60	4.2%	7.5%	6%	164	

איור 1. שיעור היציאה של פרות - במקרה זה מבכירות לפי ימים
מההמלטה. גם בארץ מעל רבע מהיצאות עושות זאת בתחילת התחלובה



השאלה הנשאלת ומאד מסקרנת, היא מה סיבות היציאה של פרות אלה?
רישום סיבות יציאה במסדי הנתונים שלנו הוא מאד לא אחיד וקשה לעשות

תקופת המעבר (transition period) היא התקופה שבה הפרה עוברת
ממצב של פרה ביושב לפרה בתחלובה. התקופה היא מ-3 שבועות
לפני ההמלטה-פרות בהכנה-ליום ההמלטה, ו-3 שבועות לאחר ההמלטה.
אירוע ההמלטה הוא אירוע טראומטי לפרה - הפרה חווה שינויים רבים
בשגרת חייה:

- **שינויים ביולוגיים:** המלטה, מעבר מפרה יבשה לפרה חולבת, שינויים
הורמונליים ומטבוליים.
- **שינויים ממשקיים:** הזנת יבשות והכנה ל הזנת חולבות, שיכון במקום
אחר ושינויים חברתיים.

תקופה זו והשינויים שבה, הם גורמי סיכון לתחלואה מטבולית כמו קדחות
חלב, קטוזיס, דלקות רחם וכיוצא באלה. המחלות הללו מגבירות את
הסיכון לקריסת הפרה ולהוצאתה הבלתי רצונית מהעדר, בתקופה הקרובה
להמלטה. לתקלות בתקופת המעבר השפעה מתמשכת הקובעת, במידה
רבה, את ביצועי הפרה במשך התחלובה. לא לחינם הציר שקבע **ד"ר עודד**
ניר לרפואת העדר: "מה קרה לפרות שהמליטו בתקופה מסוימת?"

**תקופה זו והשינויים שבה, הם גורמי סיכון
לתחלואה מטבולית כמו קדחות חלב, קטוזיס,
דלקות רחם וכיוצא באלה. המחלות הללו מגבירות
את הסיכון לקריסת הפרה ולהוצאתה הבלתי
רצונית מהעדר, בתקופה הקרובה להמלטה**

התחלואה בתקופת המעבר: מחלות קשורות במטבוליזם של אנרגיה: כבד
שומני, קטוזיס, חמצת כרס (SARA), היסט קיבה. מחלות קשורות במטבוליזם
של מינרלים: קדחת חלב, קדחת חלב תת קלינית-היפוקלצמיה, בצקת עטין.
מחלות הקשורות בתפקוד לקוי של המערכת החיסונית: עצירת שליה, דלקת
רחם (Metritis) דלקת רירית הרחם (Endometritis), דלקת עטין.
עבודות מארה"ב מראות על כך ש-25% מהפרות היוצאות בעדר חלב,
יוצאות ב-60 יום הראשונים ושיעור היציאה ב-60 יום (cull 60) מגיע
ל-6% בממוצע. ערך ההתייחסות שם הוא במבכירות 6% ובפרות 5%.





סיור מקדים ברפת גן שמואל

לא יהיו אותנטיות, עקב הקרבה להמלטה.
לאחרונה קיימת אפשרות בתכנת ניהול העדר "נועה" להכניס את סיבת
היציאה עד 60 יום ובבדיקת בסיס הנתונים שעליו עבדנו. להלן טבלה
המציגת את סיבות היציאה כפי שנרשמו ע"י הרפתנים.

טבלה 4. סיבות יציאה מדווחות ע"י הרפתנים (מעל 260 יום היריון),
באחוזים

סיבת יציאה	מבכירות	תחלובה שנייה	בוגרות
הפלה	0.05	0.26	0.04
מחלת המלטה	21	18	18
מחלה "קלינית"	25	30	27.3
מחלה זיהומית	0.42	0.63	0.57
מוות	7.9	9.3	9.8
בת שחפת	0.42	4.72	7.8
טראומה	4.72	4.5	3.2

יש לציין שלעיתים, נמכרות מבכירות או פרות, בשלב זה, לרפת אחרת
למטרות של ייצור חלב ויש לנכות את הפרות האלה מבסיס הנתונים, כדי
לקבל נתון הנקי מהטיה והמקרין בהחלט על נושא ממשק פרת המעבר. ■

חברת א.ב. מתכננים

לכבוד הכנס השנתי ה-25 למדעי הבקר
אתכם לאורך כל הדרך!



ALEFBET
ARCHITECTS
ENGINEERS
PLANNERS

מִתְכַּנְנִים

דרך מנחם בגין 116, תל אביב, ת.ד. 25256, מיקוד 61251
טל. 03-6233777, פקס. 03-6233700, ronen@abt.co.il

